

PRÁCE PŘI INVALIDITĚ

Shrnutí webináře z 27. 5. 2026

Téma práce při současném pobírání invalidního důchodu přináší mnoho otázek a obav. Lidé se často bojí, zda si zaměstnáním nebo podnikáním nemohou invalidní důchod ohrozit.

Většina těchto obav je zbytečná. Pojďme se podívat na to, co říká legislativa a jaké jsou skutečné možnosti.

Mohu při invaliditě pracovat?

ANO.

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, dokonce počítá s tím, že člověk využívá svou zachovanou pracovní schopnost. Invalidita neznamena zákaz práce. Naopak, zejména u invalidity I. a II. stupně se předpokládá, že člověk bude v rozsahu svých možností pracovat.

Jakou práci mohu vykonávat?

Zákon pracuje s pojmem stabilizovaný zdravotní stav, tedy stav, který umožňuje vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršování zdravotního stavu.

Při výběru zaměstnání je proto důležité, aby:

- práce odpovídala vašemu zdravotnímu omezení,
- nezhoršovala váš zdravotní stav,
- byla přiměřená vašim možnostem a doporučením lékaře.

Jakým způsobem mohu pracovat?

Můžete využít prakticky jakoukoli formu výdělečné činnosti:

- pracovní poměr (plný nebo zkrácený úvazek),
- dohodu o provedení práce (DPP),
- dohodu o pracovní činnosti (DPČ),
- samostatnou výdělečnou činnost (OSVČ).

Jakou výši výdělku mohu mít?

Výše výdělku není zákonem omezena.

Neexistuje žádný limit příjmu, po jehož překročení by byl invalidní důchod automaticky odebrán.

Rozhodující není výše výdělku, ale zdravotní stav a skutečnost, zda vykonávaná práce odpovídá zdravotním omezením.

Jak je to se sociálním a zdravotním pojištěním a se starobním důchodem?

Tohle je důležitá otázka s ohledem na stupeň vašeho invalidního důchodu.

Invalidita I. stupně

- práce se zpravidla předpokládá,
- není omezen úvazek ani výše výdělku,
- mnoho lidí pracuje i na plný úvazek,
- doba pobírání invalidního důchodu I. stupně sama o sobě není náhradní dobou pojištění pro starobní důchod.

Invalidita II. stupně

- práce se zpravidla předpokládá,
- vhodný bývá zkrácený nebo přizpůsobený úvazek,
- výše výdělku není omezena,
- doba pobírání invalidního důchodu II. stupně sama o sobě není náhradní dobou pojištění pro starobní důchod.

Invalidita III. stupně

- výše výdělku není omezena,
- pracovní úvazek by měl odpovídat zdravotnímu stavu,
- doba pobírání invalidního důchodu III. stupně se považuje za náhradní dobu pojištění pro nárok na starobní důchod.

Jak začít bezpečně pracovat?

- Začínajte postupně a vybírejte práci odpovídající vašemu zdravotnímu stavu.
- Konzultujte své možnosti s ošetřujícím lékařem.
- Vhodným začátkem může být zkrácený úvazek, práce z domova, DPP, DPČ nebo podnikání.

- Pokud podnikáte při pobírání invalidního důchodu, je vaše samostatná výdělečná činnost považována za vedlejší (§ 9 odst. 6 písm. b zákona č. 155/1995 Sb.).
- Uchovávejte si aktuální lékařské zprávy pro případ kontrolní lékařské prohlídky.

Na co si dát pozor?

- na práci, která neodpovídá vašemu zdravotnímu omezení,
- na nadměrnou fyzickou nebo psychickou zátěž,
- na dlouhodobé přetěžování organismu,
- na situace, kdy pracovní výkon budí pochybnosti o rozsahu zdravotního omezení.

Jaké jsou výhody práce při invaliditě?

- vyšší celkový příjem,
- udržení pracovních návyků,
- rozvoj dovedností a zkušeností,
- větší samostatnost,
- pocit užitečnosti a seberealizace,
- kontakt s lidmi,
- struktura a rytmus dne,
- lepší psychická pohoda a stabilita.

Závěrem

Invalidní důchod není překážkou pracovního uplatnění. Naopak, vhodně zvolená práce může přinášet nejen finanční přínos, ale také lepší kvalitu života, větší sebedůvěru a pocit smysluplnosti. Důležité je respektovat svůj zdravotní stav a hledat takovou formu práce, která bude dlouhodobě udržitelná.

Bc. Ivana Kmochová

Koučka pro osoby s handicapem a pomáhající profesionály